

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 7.5.2008
SEK(2008) 574 galutinis

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

panaikinantis Sprendimą 2005/694/EB dėl perviršinio deficito Italijoje

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. APLINKYBĖS

Sutarties 104 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės turėtų vengti perviršinio deficito, ir nustatyta tokio deficito nustatymo ir ištaisymo procedūra. Perviršinio deficito procedūra (PDP) išsamiau aprašyta Tarybos reglamente (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo¹, kuris yra Stabilumo ir augimo pakto dalis. Pagal Sutarties 104 straipsnio 2 dalį Komisija privalo tikrinti, kaip laikomasi biudžeto drausmės, pagal šiuos du kriterijus: a) ar planuojamas arba faktinis valdžios sektoriaus biudžeto deficitas viršija 3 % BVP pamatinę vertę (nebent deficito santykis gerokai ir nuolat mažėjo ir beveik pasiekė pamatinę vertę; arba pamatinės vertės perviršis yra tik išimtinis ir laikinas, o santykis lieka artimas pamatinei vertei) ir b) ar valdžios sektoriaus skola viršija 60 % BVP pamatinę vertę (nebent skolos santykis pakankamai mažėja ir tinkamu tempu artėja prie pamatinės vertės).

Pagal Sutarties priede pateiktą Protokolą dėl perviršinio deficito procedūros Komisija teikia PDP vykdyti reikalingus duomenis. Taikydamos šį protokolą, pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 3605/93^{2,3} 4 straipsnį valstybės narės turi pateikti duomenis apie valdžios sektoriaus deficitą ir skolą bei kitus susijusius kintamuosius du kartus per metus, t. y. iki balandžio 1 d. ir iki spalio 1 d.

2005 m. birželio 7 d. Komisija, priėmusi ataskaitą pagal 104 straipsnio 3 dalį, pradėjo perviršinio deficito procedūrą Italijai dėl 3,1 % BVP valdžios sektoriaus deficito ir maždaug 106–107 % BVP valdžios sektoriaus skolos tiek 2003 m., tiek 2004 m.⁴ 2005 m. liepos 28 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, nusprendė, kad Italijoje susidarė perviršinis deficitas pagal 104 straipsnio 6 dalį⁵. Kartu taip pat remdamasi Komisijos rekomendacija Taryba pateikė Italijai rekomendacijas pagal 104 straipsnio 7 dalį, kad perviršinis valdžios sektoriaus deficitas būtų ištaisytas vėliausiai iki 2007 m.⁶ Siekiant šio tikslo Italijos valdžios institucijoms rekomenduota: griežtai įgyvendinti 2005 m. biudžetą; imtis būtinų priemonių 2006–2007 m. sumažinti bendrą pagal ciklą pakoreguotą deficitą, atėmus vienkartinės ir kitas laikinas priemones, bent 1,6 % BVP, palyginti su 2005 m., ir mažiausiai pusę šio ištaisymo įvykdyti 2006 m. Be to, Italijos valdžios institucijoms rekomenduota užtikrinti, kad bendrosios valdžios sektoriaus skolos santykis pakankamai sumažėtų ir pakankamai greitai artėtų prie pamatinės vertės užtikrinant, kad skolos pokyčiai atitiktų perviršinio deficito korekciją, ir vidutinės trukmės laikotarpiu sugražinti tinkamą pirminio pertekliaus lygį. Be to, Italijos valdžios institucijoms rekomenduota ypatingą dėmesį skirti su grynuoju skolinimusi nesusijusiems veiksniams, tokiems kaip ypatingos biudžeto operacijos, kuriomis skatinamas

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 6. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1056/2005 (OL L 174, 2005 7 7, p. 5).

² OL L 332, 1993 12 31, p. 7. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2103/2005 (OL L 337, 2005 12 22, p. 1).

³ Naujausią Italijos pranešimą galima rasti adresu http://epp.euostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=2373,58110711&_dad=portal&_schema=portal.

⁴ SEK(2005) 750. Po kelių iš eilės atliktų korekcijų šiuo metu pranešama, kad tiek 2003 m., tiek 2004 m. valdžios sektoriaus deficitas buvo 3,5 % BVP. Tų pačių metų skolos santykis sumažintas iki maždaug 104 % BVP iš esmės dėl dabartinio didesnio nominaliojo BVP įverčio.

⁵ OL L 266, 2005 10 11, p. 57.

⁶ Visus Italijai skirtus su PDP susijusius dokumentus galima rasti interneto svetainėje http://ec.europa.eu/economy_finance/sg_pact_fiscal_policy/excessive_deficit9109_en.htm.

skolos lygio pokytis. Be to, Taryba paragino Italijos valdžios institucijas užtikrinti, kad ištaisius perviršinio deficito padėtį biudžetas būtų toliau konsoliduojamas, siekiant beveik subalansuotos arba perteklinės valstybės finansų būklės per vidutinės trukmės laikotarpį, mažinant pagal ciklą pakoreguotą deficitą mažiausiai po 0,5 % BVP per metus, atmetus vienkartines ir kitas laikinas priemones.

Galiausiai Taryba paragino Italijos valdžios institucijas toliau gerinti valdžios sektoriaus duomenų rinkimą ir tvarkymą.

1 lentelė. 2005 m. liepos 28 d. Tarybos patvirtintas koregavimas

<i>BVP %, jei nenurodyta kitaip</i>	2005 m.	2006 m.	2007 m.
Valdžios sektoriaus balansas	-4,3	Deficitas aiškiai < 4	deficitas aiškiai < 3
<i>Laikinosios priemonės</i>	0,4	-	-
<i>Struktūrinio balanso pokytis</i>		<i>(bent) +1,6 2006–2007 m. plg. su 2005 m. bent pusė šio dydžio 2006 m.</i>	
p. m.: realaus BVP augimas (%)	0	1,5	1,5

Pastaba. Struktūrinis balansas – tai pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartines ir kitas laikinas priemones.

Šaltinis: Tarybos rekomendacija pagal 104 straipsnio 7 dalį, kurioje cituojama Komisijos tarnybų 2005 m. pavasario prognozė ir įtraukti paskesni įvertinimai.

2006 m. vasario 22 d., t. y. pasibaigus Tarybos rekomendacijoje nustatytam terminui, per kurį reikėjo imtis veiksmų, Komisija priėmė Tarybai skirtą komunikatą, kuriame daroma išvada, kad veiksmai, kurių iki tol ėmėsi Italija, atitinka Tarybos rekomendaciją ir, nors biudžeto padėtis tebėra sudėtinga, šiame etape jokių kitų veiksmų pagal PDP nereikia⁷. 2006 m. kovo 14 d. posėdyje Taryba pritarė tokiam vertinimui.

Pagal 104 straipsnio 12 dalį Tarybos sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo reikia panaikinti remiantis Komisijos rekomendacija, kai, Tarybos nuomone, perviršinis deficitas atitinkamoje valstybėje narėje yra ištaisytas.

2. NAUJAUSI DEFICITO POKYČIAI

2008 m. vasario 29 d. nacionalinės statistikos tarnybos paskelbti duomenys patvirtino, kad valdžios sektoriaus deficitas ir 2003, ir 2004 m. buvo 3,5 % BVP; pradinis 3,1 % BVP įvertis, paskatinęs Komisiją 2005 m. pradėti PDP Italijai, buvo tikslintas kelis kartus iš eilės. Tų dvejų metų deficitas būtų buvęs dar didesnis, jei nebūtų vienkartinė priemonių, kurių vertė – atitinkamai 1¼ % ir 1¼ % BVP. Pirminis perteklius, 10-ojo dešimtmečio pabaigoje sudaręs beveik 5 % BVP, sparčiai krito iki 1,2 % 2004 m. 2005 m., kai BVP augimas sustojo, valdžios sektoriaus deficitas pasiekė 4,2 % BVP, nepaisant deficitą mažinančių vienkartinė priemonių, kurios sudarė ½ % BVP, o pirminis perteklius beveik visai išnyko.

⁷ SEK(2006) 238.

Iki 2008 m. balandžio mėn. Italijos pateikti duomenys rodo, kad 2006 m., kai valdžios sektoriaus deficitas sudarė 3,4 % BVP, atlikta didelė biudžeto korekcija⁸. Palyginimui, 2005 m. gruodžio mėn. atnaujintoje stabilumo programoje buvo nustatytas 3,5 % BVP deficito tikslas⁹. Neigiamos įtakos nominaliajam deficitui turėjo vyriausybės sprendimas panaikinti geležinkelių įmonės skolą, susijusią su greitojo traukinio projektu, dėl kurio deficitas padidėjo 0,9 % BVP. Beveik 0,9 procentinio punkto BVP nominalią korekciją nuo 2005 iki 2006 m. paskatino sparčiai didėjančios įplaukos ir nedidelis einamųjų pirminių išlaidų ir BVP santykio sumažėjimas, kurį lėmė beveik nepakitęs tarpinis vartojimas. Tai kompensavo minėtą geležinkelių įmonės skolos panaikinimą. Didelis įplaukų padidėjimas daugelyje kategorijų buvo susijęs su keletu priemonių, numatytų 2006 m. biudžeto įstatyme ir metų viduryje priimtame papildomame biudžeto pakete. Įplaukos iš PVM, taip pat iš pajamų ir įmonių pelno mokesčių, palyginti su ankstesniais metais, padidėjo po 0,3 procentinio punkto BVP.

2006 m., palyginti su 2005 m., įplaukos, atėmus vienkartinės priemonės, padidėjo 1½ procentinio punkto BVP, o išlaidos, atėmus vienkartinės priemonės, sumažėjo daugiau kaip ¼ procentinio punkto BVP. Atėmus vienkartinės ir laikinąsias priemones¹⁰, deficitas sumažėjo nuo 4,8 % BVP 2005 m. iki 3 % BVP 2006 m.

2006 m., palyginti su 2005 m., struktūrinis balansas, t. y. biudžeto balansas atėmus ciklinius ir vienkartinius veiksmus, pagerėjo 1,7 procentinio punkto BVP, t. y. gerokai daugiau, palyginti su mažiausiai 0,8 procentinio punkto dydžiu, reikalaujama 2005 m. liepos mėn. Tarybos rekomendacijoje pagal 104 straipsnio 7 dalį.

Remiantis duomenimis, kuriuos pateikė Komisija (Eurostatas) Italijai iki 2008 m. balandžio mėn. pateikus pranešimą¹¹, valdžios sektoriaus deficitas 2007 m. sudarė 1,9 % BVP. Labai mažai tikėtina, kad dėl galimos valdžios sektoriaus sąskaitų korekcijos ateityje 2007 m. deficito santykis padidėtų tiek, kad viršytų 3 % BVP¹².

⁸ 2006 m. deficitas buvo sumažintas nuo 4,4 % BVP dydžio, apie kurį pranešta iki 2008 m. balandžio mėn. (2007 m. balandžio 23 d. *Eurostat News Release* Nr. 55 ir 2007 m. spalio 22 d. Nr. 142). Šią korekciją daugiausia lėmė mažesnės kapitalo išlaidos dėl sprendimo kaupti lėšas PVM grąžinimui, susijusiam su Europos Teisingumo Teismo (ETT) sprendimu dėl įmonių automobiliams taikomo PVM, tais metais, kuriais patvirtinami pateikti reikalavimai, o ne 2006 m., kaip buvo planuota iš pradžių.

⁹ Programą, taip pat Komisijos ir Tarybos pateiktą jos įvertinimą galima rasti adresu http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

¹⁰ 2006 m. dėl vienkartinių ir laikinųjų priemonių tų metų deficitas padidėjo 0,4 % BVP. Be deficitą didinančio skolos panaikinimo, deficitą mažinančiais vienkartiniais veiksniais laikomi šie sandoriai: nekilnojamojo turto pardavimas (0,1 % BVP) ir įmonių turto pervertinimo mokesčiai (0,4 % BVP). O 2005 m. atnaujintoje stabilumo programoje prognozuota, kad 2006 m. deficitą mažinančios vienkartinės priemonės sudarys 0,3 % BVP.

¹¹ 2008 m. balandžio 18 d. *Eurostat News Release* Nr. 54.

¹² Paskelbus pirmuosius pavasario pranešimo rezultatus, deficito santykio rodikliai paprastai patikslinami – padidinami arba sumažinami. Praeityje kai kurios korekcijos Italijoje buvo gana didelės. Tačiau skirtumas tarp 2007 m. deficito, apie kurį dabar pranešta, ir pamatinės deficito vertės yra pakankamai didelis, tad dėl bet kokios galimos korekcijos 2007 m. deficitas neturėtų padidėti tiek, kad viršytų 3 % BVP.

2007 m. 1,9 % BVP deficitas, apie kurį pranešta, įskaitant bendras 0,2 % BVP deficitą padidinusias vienkartinės priemonės¹³, yra gerokai mažesnis nei 2006 m. stabilumo programoje nustatytas 2,8 % BVP dydis, į kurį įtrauktos 0,1 % BVP deficitą mažinančios vienkartinės priemonės. Ši geresnė, negu planuota, rezultatą lėmė teigiamas bazės efektas dėl 2006 m. deficito (atėmus vienkartinės priemonės), kuris buvo 1,5 procentinio punkto BVP mažesnis, negu nustatyta 2006 m. atnaujintoje stabilumo programoje. 2007 m. biudžeto įstatymu patvirtintos korekcinės priemonės įgyvendintos veiksmingai, tačiau geresnę pradinę padėtį tam tikru mastu pablogino dalinis tam tikrų papildomų išlaidų, daugiausia socialinių pervedimų ir kapitalo išlaidų, vykdymas, sprendimas dėl kurio buvo priimtas 2007 m.

1½ procentinio punkto BVP nominalią korekciją 2007 m., palyginti su 2006 m., daugiausia lėmė tolesnis didelis – 1,2 procentinio punkto – įplaukų ir BVP santykio padidėjimas. Smarkus įplaukų iš pajamų ir įmonių pelno mokesčių padidėjimas didžiąja dalimi kompensavo laikinų įplaukų sumažėjimą, kurį lėmė įmonių turto pervertinimas, ir įplaukų iš netiesioginių mokesčių ir BVP santykio sumažėjimą daugiausia dėl sumažėjusių įplaukų iš naftos produktams taikomų akcizo mokesčių. Perdavus išeitinių pašalpų schemą TFR Italijos socialinės apsaugos institutui, socialinės įmokos kaip BVP dalis padidėjo beveik 0,4 procentinio punkto¹⁴. Kalbant apie išlaidas, gerokai mažesnes negu 2006 m. (vienkartinės) kapitalo išlaidas iš dalies kompensavo smarkus palūkanų išlaidų padidėjimas. Einamųjų pirminių išlaidų dalis, palyginti su BVP, nuo 2006 m. iki 2007 m. sumažėjo nedaug, nes vangų kompensacijos dirbantiems augimą, atspindintį didelių nepriemokų, kurios buvo sumokėtos 2006 m., nebuvimą, didžiąja dalimi kompensavo socialinių pervedimų, išskyrus socialinius pervedimus natūra, padidėjimas. Apskritai pirminės išlaidos 2007 m. sumažėjo beveik ¾ procentinio punkto BVP, o bendros išlaidos sumažėjo maždaug ¼ procentinio punkto BVP.

2007 m., palyginti su 2006 m., įplaukos, atėmus vienkartinės priemonės, padidėjo 1½ procentinio punkto BVP, o išlaidos, atėmus vienkartinės priemonės, išaugo daugiau kaip ¼ procentinio punkto BVP. Neįskaitant šių ir kitų vienkartinų ir laikinųjų priemonių, 2007 m. deficitas buvo 1,7 % BVP.

Apskaičiuota, kad struktūrinis balansas, t. y. pagal ciklą pakoreguotas biudžeto balansas atėmus vienkartinės priemonės, 2007 m. pagerėjo maždaug 1¼ procentinio punkto BVP. Per 2006–2007 m. struktūrinio deficito korekcija siekė 3 procentinius punktus BVP. Šis dydis pakankamai viršija mažiausiai 1,6 procentinio punkto dydį, reikalaujamą 2005 m. liepos mėn. Tarybos rekomendacijoje pagal 104 straipsnio 7 dalį.

¹³ Apskaičiuota 0,2 % BVP 2007 m. deficitą padidinusį vienkartinį priemonių poveikį lėmė 0,2 % BVP deficitą sumažinusios vienkartinės priemonės, kurios apima įplaukas iš nekilnojamojo turto pardavimo ir įmonių turto pervertinimo mokesčius, ir 0,4 % deficitą padidinusios vienkartinės priemonės, kurios apima: i) 2007 m. gruodžio 31 d. priimtą sprendimą panaikinti mokesčių rinkėjams taikomą prievolę perversti valdžios institucijoms avansinį tam tikros kitais metais surinktinių mokesčių sumos mokėjimą (0,3 % BVP) ir ii) kompensacijos reikalavimus, kuriuos mokesčių mokėtojai pateikė ETT priėmus sprendimą prieš Italijos įmonių automobiliams taikomą PVM režimą (mažiau nei 0,1 % BVP).

¹⁴ 2007 m. biudžeto įstatyme nustatyta, kad bent 50 darbuotojų turintys darbdaviai turėtų nukreipti išeitinių pašalpų schemos (it. *Trattamento di Fine Rapporto*, TFR) lėšas, kurių darbuotojai nusprendžia nepervesti privačioms pensijų programoms, į naują schemą, sukurtą Italijos socialinės apsaugos institute (it. *Istituto Nazionale della Previdenza Sociale*, INPS). Naujojoje INPS schemoje sukauptos lėšos užregistruojamos kaip deficitą mažinančios valdžios sektoriaus įplaukos, bet dėl jų atsiranda valdžios sektoriaus išsipareigojimų dėl išeitinių pašalpų darbuotojams, dėl kurių laipsniškai atsiranda papildomų viešojo sektoriaus išlaidų. Numatoma, kad deficitą mažinantis šios nuostatos poveikis laikui bėgant sumažės, ir per 8–9 metus papildomos įplaukos ir išlaidos turėtų susibalansuoti.

Pagal Tarybos rekomendacijoje pagal 104 straipsnio 7 dalį pateiktą raginimą Italijai toliau gerinti valdžios sektoriaus duomenų rinkimą ir tvarkymą Italija sumažino statistinių duomenų neatitikimą. Dėl elektroninės vyriausybės plėtos informacija apie biudžetinius sandorius renkama veiksmingiau. Vis dar yra tam tikrų trūkumų, kaip antai didelis neatitikimas tarp sukauptų ir surinktų socialinių įmokų 2006 ir 2007 m. 2005 m. rugsėjo mėn. paskelbus pranešimą apie PDP, Eurostatas paskelbė Italijos duomenis be jokių neišspręstų klausimų.

3. DEFICITO PROJEKCIJOS 2008 M. IR VĖLIAU

Pagal Komisijos tarnybų 2008 m. pavasario prognozę 2008 m. valdžios sektoriaus deficitas, kaip numatoma, padidės iki 2,3 % BVP, o realusis BVP padidės 0,5 %. Atėmus vienkartines ir laikinas priemones, t. y. įplaukas iš nekilnojamojo turto pardavimo ir paskutinius tam tikrų vienkartinių mokesčių mokėjimus, 2008 m. deficitas vis vien bus mažesnis nei pamatinė vertė ir sudarys 2,4 % BVP. 2007 m. lapkričio mėn. atnaujintoje Italijos stabilumo programoje 2008 m. nustatytas oficialus deficitų tikslas yra 2,2 % BVP, taip pat įskaitant apie 0,1 % BVP deficitą mažinančias vienkartines priemones. Nors 2007 m. deficitas buvo geresnis, negu apskaičiuota pirmiau, kovo 12 d. oficiali 2008 m. deficitų projekcija padidinta iki 2,4 % BVP ir vėliau patvirtinta 2008 m. balandžio mėn. pranešime. Ši korekcija susijusi su mažesniu numatomu realiojo BVP augimu (0,6 %, palyginti su atnaujintoje programoje numatytais 1,5 % BVP) ir nuokrypiais nuo biudžeto. Kiek mažesnė 2008 m. deficitų projekcija pavasario prognozėje aiškinama prielaida, kad vykdant investicijas iš biudžeto ir toliau bus tam tikro vėlavimo. Pavasario prognozėje taip pat numatomos mažesnės palūkanų išlaidos.

Komisijos tarnybų 2008 m. pavasario prognozėje 2008 m. nustatytas 2,3 % BVP deficitas reiškia, kad, palyginti su 2007 m., nominalusis deficitas padidės beveik ½ procentinio punkto BVP, nors kapitalo išlaidos dėl 2007 m. sukauptų didelių vienkartinių išlaidų smarkiai sumažės. Numatomas nominalaus deficitų pablogėjimas susijęs ne tik su lėtesniu ekonomikos augimu, bet ir su neigiamu 2008 m. biudžeto poveikiu ir su tam tikromis iš pradžių 2007 m. planuotomis ekspansinėmis priemonėmis ir kitomis priemonėmis, patvirtintomis per kelis pirmuosius 2008 m. mėnesius. Konkrečiai 2008 m. biudžete numatomas 2006–2007 m. darbo užmokesčio viešajame sektoriuje susitarimo finansavimas vietos lygiu, įskaitant mokėtinus išsiskolinimus (pagal oficialias prognozes darbo užmokesčio fondas 2008 m. padidės daugiau kaip 6 %, o 2009 m. nežymiai sumažės), vietos turto mokesčių mažinimas, mažesnės įplaukos dėl nuomos atskaitomumo ir tam tikras nedarbo pašalpų padidėjimas. Biudžeto įstatyme taip pat numatyta ir įmonių pelno mokesčio (IRES) tarifų, ir regioninio gamybinės veiklos mokesčio (IRAP) reforma, kurios poveikis biudžetui 2008 m. bus teigiamas, 2009 m. – neigiamas, o paskesniais metais – neutralus. 2008 m. pavėluotą neigiamą poveikį biudžetui darys tam tikri papildomi socialiniai pervedimai ir 2007 m. patvirtintos investicijos, taip pat IRAP mažinimas, numatytas 2006 m. biudžeto įstatyme. 2008 m. vasario mėn. parlamentas patvirtino keletą mažesnio masto priemonių, susijusių su papildomomis išlaidomis ir mažesnėmis įplaukomis. Bendrai 2008 m. išlaidos atėmus vienkartines priemones turėtų padidėti 0,5 procentinio punkto BVP, nes nedidelis tiek palūkanų išlaidų, tiek kapitalo išlaidų (atėmus vienkartines priemones) santykio sumažėjimas nebus pakankamas, kad kompensuotų smarkų einamųjų pirminių išlaidų padidėjimą. Įplaukos atėmus vienkartines priemones 2008 m. turėtų sumažėti beveik 0,2 procentinio punkto BVP.

Jei politika nesikeis, rizika 2008 m. biudžeto prognozėms kyla dėl laukiamų teismo sprendimų, visų pirma dėl IRAP neatskaitomumo iš pajamų mokesčių bazės. Riziką taip pat kelia ekonomikos augimo perspektyva. Be to, daug neaiškumų ir įplaukų, ir išlaidų atžvilgiu kelia esminių verslo apmokestinimo pakeitimų rezultatai.

Komisijos tarnybų 2008 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2009 m., remiantis įprastiniu politikos nekeitimo scenarijumi ir prielaida, kad realiojo BVP prieaugis bus 0,8 %, valdžios sektoriaus deficitas šiek tiek padidės iki 2,4 % BVP. Ši prognozuojama nedidelį pakilimą paskatins dėl diskrecinių priemonių ir neigiamo ekonominio ciklo mažėjanti mokesčių našta, visų pirma mažesni įmonių pelno mokesčiai. 2007 m. lapkričio mėn. atnaujintoje stabilumo programoje buvo užsibrėžtas 1,5 % BVP siektinas deficitas ir 1,6 % realiojo BVP prieaugis. Kaip pažymėta Tarybos nuomonėje dėl 2007 m. atnaujintos Italijos stabilumo programos¹⁵, programoje nenumatyta jokių biudžeto korekciją pagrįsiančių korekcinų priemonių.

2008 metais, palyginti su 2007 m., prognozuojamas didesnis kaip ¼ procentinio punkto BVP struktūrinės padėties pablogėjimas akivaizdžiai neatitinka Stabilumo ir augimo pakte nustatyto ir Tarybos sprendime pagal 104 straipsnio 7 dalį priminto bent 0,5 % BVP per metus sumažinimo ištaisius perviršinį deficitą. Nuomonėje dėl 2007 m. lapkričio mėn. atnaujintos stabilumo programos, kurioje 2008 m. prognozuojamas ¼ procentinio punkto BVP struktūrinės padėties pagerėjimas, Taryba pažymėjo, kad 2008 m. struktūrinis balansas gali gerokai pablogėti, nebent būtų išlaikyta geresnė negu planuojama 2007 m. pradinė būklė, ir padarė išvadą, kad vidutinės trukmės tikslas (VTT) gali būti nepasiektas iki 2011 m., kaip planuojama programoje. Todėl Taryba paragino Italiją padidinti 2008 m. siektiną biudžeto rodiklį, kad būtų užtikrintas didesnio užmojo koregavimas, ir nurodytomis priemonėmis įgyvendinti planuojamą fiskalinį konsolidavimą, taip užtikrinant tinkamą pažangą siekiant VTT, kad šis būtų pasiektas programos laikotarpiu, t. y. iki 2011 m.

4. SKOLOS POKYČIAI IR PROJEKCIJOS

2008 m. vasario 29 d. nacionalinės statistikos tarnybos paskelbtais duomenimis, valdžios sektoriaus skola ir 2003, ir 2004 m. sudarė apie 104 % BVP, o pradinis 106–107 % BVP rodiklis, buvęs tuo metu, kai Italijai buvo pradėta PDP, buvo kelis kartus iš eilės koreguotas, iš esmės dėl didesnio BVP lygio įverčio. 2005 m. skolos ir BVP santykis padidėjo 2 procentiniais punktais ir išaugo pirmą kartą per dešimtmetį. Pirminis perteklius beveik neprisidėjo prie jo sumažinimo, o numanoma valdžios sektoriaus skolos palūkanų norma dėl vangaus ekonomikos augimo buvo gerokai didesnė negu nominaliojo BVP augimas, sukeldama didelį neigiamą „sniego gniūžtės“ efektą. 2006 m. valdžios sektoriaus skolos santykis vėl padidėjo, nors pirminis perteklius išaugo, o neigiamas „sniego gniūžtės“ efektas sumažėjo. Tais metais ypač neigiamos įtakos skolos raidai turėjo atsargų ir srautų koregavimas, daugiausia dėl likvidaus turto sukauptam PVM grąžinimui pagal ETT sprendimą dėl PVM taikymo įmonių automobiliams finansuoti (žr. 8 išnašą). 2007 m. valdžios sektoriaus skolos ir BVP santykis sumažėjo 2,5 procentinio punkto iki 104 % BVP, t. y. iki 2004 m. užregistruoto lygio. Šis rezultatas pasiektas dėl padidėjusio ir 3 % BVP viršijusio pirminio pertekliaus. Skolos santykis taip pat sumažėjo dėl atsargų ir srautų koregavimo, nes 2007 m. pabaigoje, palyginti su ankstesniais metais, buvo gerokai sumažintas likvidus valstybės turtas, nes PVM grąžinimo suma, kurios faktiškai pareikalavo mokesčių mokėtojai, buvo mažesnė, negu numatyta. Be to, 2007 m. teigiamos įtakos atsargų ir srautų koregavimui turėjo valstybės valdomos įmonės (*SACE SpA*) kapitalo paskirstymas, sudaręs apie 0,2 % BVP.

¹⁵ OL C 49, 2008 2 22, p. 49.

Skolos mažinimas 2006–2007 m., atsižvelgiant į didėjantį pirminį perteklių ir nesant didelių skolą didinančių ypatingų operacijų, atitinka perviršinio deficito taisymą. Tačiau numatoma, kad 2008 m. pirminis perteklius sumažės, o priemonės jam vėl padidinti vidutinės trukmės laikotarpiu nebuvo nustatytos, tad manoma, kad 2008 ir 2009 m. skolos santykis sumažės visai nežymiai (jei politika nesikeis).

Komisijos tarnybų 2008 m. pavasario prognozėje remiantis prielaida, kad politika nesikeis, numatoma, kad 2008 ir 2009 m. valdžios sektoriaus skolos santykis toliau mažės, nors ir lėčiau, dėl blogėjančio pirminio pertekliaus ir vangaus ekonomikos augimo. Rizika, susijusi su ekonomikos augimo ir biudžeto pokyčiais, taip pat kyla skolos ir BVP santykiui.

5. IŠVADOS

Valdžios sektoriaus deficitas padidėjo nuo 3,5 % BVP 2003 ir 2004 m. iki 4,2 % BVP 2005 m. Paskui jis sumažėjo iki 3,4 % BVP 2006 m. ir iki 1,9 % 2007 m., t. y. buvo mažesnis nei 3 % BVP pamatinė vertė. Deficito sumažinimą paskatinusios priemonės daugiausia yra nuolatinio pobūdžio. Iš esmės nesant vienkartinių priemonių 2006 ir 2007 m. deficitas būtų buvęs dar mažesnis. Struktūrinis balansas, t. y. pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartines ir kitas laikinas priemones, 2006–2007 m. pagerėjo 3 procentiniais punktais BVP, t. y. gerokai daugiau, palyginti su Tarybos rekomenduotu bent 1,6 procentinio punkto BVP rodikliu. Pagal Komisijos tarnybų 2008 m. pavasario prognozę 2008 m. nominalusis deficitas turėtų padidėti iki 2,3 % BVP (vis dar įskaitant vienkartines priemones, kurių poveikis sudaro apie 0,1 % BVP ir be kurių deficitas vis vien būtų mažesnis nei 3 % BVP), o 2009 m., jei politika nesikeis – iki 2,4 %. Tai rodo, kad deficitas buvo sumažintas žemiau 3 % BVP ribos patikimai ir tvariai.

Dešimtmetį mažėjęs ir 2004 m. kiek mažesnis nei 104 % BVP valdžios sektoriaus skolos santykis (sumažėjęs nuo daugiau kaip 121 % BVP 1994 m.) 2005 m. padidėjo 2 procentiniais punktais BVP, o 2006 m. – dar 0,6 procentinio punkto BVP. 2007 m. skolos santykis vėl sumažėjo iki 104 % BVP. Skolos santykio pokyčiams didelę įtaką turėjo laikina skolą didinanti finansinė operacija 2006 m. ir jos atšaukimas 2007 m. Be šios operacijos 2006 m. skolos santykis iš esmės būtų buvęs stabilus, atsižvelgiant į pirminio pertekliaus pagerėjimą pagal Tarybos rekomendaciją. Pagal Komisijos 2008 m. pavasario prognozę numatoma, kad iki 2009 m. skolos santykis sumažės iki maždaug 102½ % BVP, darant prielaidą, kad politika nesikeis. Galima manyti, kad skolos santykis mažėjo atitinkamai perviršinio deficito taisymui 2007 m.

Remiantis bendru įvertinimu galima daryti išvadą, kad perviršinis deficitas Italijoje buvo ištaisytas. Todėl Komisija rekomenduoja Tarybai panaikinti sprendimą dėl perviršinio deficito Italijoje.

2 lentelė. Biudžeto pokyčiai 2003–2009 m.

BVP %, jei nurodyta kitaip	2003	2004	2005	2006	2007		2008		2009	
					rezultatas	SP ²	KOM	SP ²	KOM ³	SP ²
Valdžios sektoriaus balansas	-3,5	-3,5	-4,2	-3,4	-1,9	-2,4	-2,3	-2,2	-2,4	-1,5
								(-2,4)		
– Iš viso pajamų ⁵	44,8	44,2	43,8	45,4	46,6	46,2	46,4	46,3	46,4	45,9
– Iš viso išlaidų ⁵	48,3	47,7	48,0	48,8	48,5	48,6	48,7	48,5	48,7	47,9
<i>Iš jų: – palūkanų išlaidos</i>	<i>5,1</i>	<i>4,7</i>	<i>4,5</i>	<i>4,6</i>	<i>5,0</i>	<i>4,8</i>	<i>4,9</i>	<i>4,9</i>	<i>4,9</i>	<i>4,9</i>
								<i>(5,0)</i>		
– bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4	2,7	2,4	2,5	2,4	2,6
Pirminis balansas	1,6	1,2	0,3	1,3	3,1	2,5	2,6	2,6	2,5	3,4
								(2,6)		
Vienartinės ir laikinosios priemonės	1,7	1,3	0,6	-0,4	-0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1
Struktūrinis balansas¹	-5,1	-4,7	-4,5	-2,8	-1,5	-2,2	-1,9	-2,0	-1,6	-1,3
								(-2,2)		
Struktūrinis pirminis balansas ¹	0,0	0,0	0,0	1,8	3,5	2,6	3,1	2,9	3,3	3,6
Bendroji valdžios sektoriaus skola⁴	104,3	103,8	105,8	106,5	104,0	105,0	103,2	103,5	102,6	101,5
								(103,0)		
Skolos santykio pokytis a = b + c + d	-1,3	-0,5	2,0	0,6	-2,5	-1,8	-0,8	-1,6	-0,6	-2,0
<i>Įmokos: – pirminis balansas (b)</i>	<i>-1,6</i>	<i>-1,2</i>	<i>-0,3</i>	<i>-1,3</i>	<i>-3,1</i>	<i>-2,5</i>	<i>-2,6</i>	<i>-2,6</i>	<i>-2,5</i>	<i>-3,4</i>
– „sniego gniūžtės“ efektas (c)	<i>1,9</i>	<i>0,5</i>	<i>1,9</i>	<i>0,9</i>	<i>1,1</i>	<i>0,1</i>	<i>1,5</i>	<i>0,9</i>	<i>2,0</i>	<i>1,5</i>
– atsargų ir srautų koregavimas (d)	<i>-1,6</i>	<i>0,3</i>	<i>0,5</i>	<i>1,0</i>	<i>-0,5</i>	<i>0,6</i>	<i>0,4</i>	<i>0,2</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>
<i>Pm</i> Realiojo BVP augimas (%)	<i>0,0</i>	<i>1,5</i>	<i>0,6</i>	<i>1,8</i>	<i>1,5</i>	<i>1,9</i>	<i>0,5</i>	<i>1,5</i>	<i>0,8</i>	<i>1,6</i>
								<i>(0,6)</i>		
<i>Pm</i> Gamybos apimties atotrūkis	<i>-0,2</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,6</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,6</i>	<i>-1,0</i>	<i>-0,6</i>	<i>-1,6</i>	<i>-0,6</i>

¹ Pagal ciklą pakoreguotas (pirminis) balansas, neįskaitant vienkartinųjų ir laikinųjų priemonių.

² Pagal ciklą pakoreguoti ir struktūriniai balansas bei gamybos apimties atotrūkių pagal programą, apskaičiuoti Komisijos tarnybų remiantis programoje pateikta informacija.

³ Laikantis prielaidos, kad politika nesikeis.

⁴ Bendrojo skolos santykio pokytis gali būti išskaidytas taip:

$$\frac{D_t}{Y_t} - \frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} = \frac{PD_t}{Y_t} + \left(\frac{D_{t-1}}{Y_{t-1}} * \frac{i_t - y_t}{1 + y_t} \right) + \frac{SF_t}{Y_t}$$

kur t žymi laiką; D , PD , Y ir SF atitinkamai žymi valdžios sektoriaus skolos dydį, pirminį deficitą, nominalųjį BVP ir atsargų ir srautų koregavimą, i ir y rodo vidutinę skolos ir nominaliojo BVP augimo kainą. Laužtiniuose skliaustuose esanti išraiška rodo „sniego gniūžtės“ efektą.

⁵ 2009 m. SP pateikti biudžeto duomenys – tai tendencijos, parengtos remiantis prielaida, kad teisės aktai nebus keičiami. Siekiant užsibrėžto valdžios sektoriaus balanso numatyta imtis papildomų priemonių, kurių teigiamas poveikis sudarys 0,4 % BVP.

Šaltinis: Komisijos tarnybų 2008 m. pavasario prognozė (KOM) ir 2007 m. lapkričio mėn. atnaujinta stabilumo programa (SP) (skliaustuose naujos 2008 m. kovo mėn. oficialios projekcijos pagrįstos prielaida, kad teisės aktai nebus keičiami).

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

panaikinantis Sprendimą 2005/694/EB dėl perviršinio deficito Italijoje

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 104 straipsnio 12 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

- (1) Tarybos sprendime 2005/694/EB¹⁶, priimtame Komisijai pateikus rekomendaciją pagal Sutarties 104 straipsnio 6 dalį, nuspręsta, kad Italijoje susidarė perviršinis deficitas. Taryba pažymėjo, kad valdžios sektoriaus deficitas ir 2003, ir 2004 m. buvo didesnis, bet artimas 3 % BVP pamatinei vertei, o valdžios sektoriaus skola abiem metais sudarė apie 106–107 % BVP, t. y. buvo aiškiai didesnė, nei Sutartyje nustatyta 60 % BVP pamatinė vertė, ir pastaraisiais metais ji nemažėjo pakankamai sparčiai.
- (2) 2005 m. liepos 28 d. Taryba, vadovaudamasi Sutarties 104 straipsnio 7 dalimi, 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo¹⁷ 3 straipsnio 4 dalimi ir remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė Italijai skirtą rekomendaciją, kad vėliausiai iki 2007 m. būtų panaikintas deficito perviršis. Rekomendacija paskelbta viešai.
- (3) Pagal Sutarties 104 straipsnio 12 dalį Tarybos sprendimą dėl perviršinio deficito susidarymo reikia panaikinti, kai, Tarybos nuomone, perviršinis deficitas atitinkamoje valstybėje narėje ištaisomas.
- (4) Pagal Sutarties priede pateiktą Protokolą dėl perviršinio deficito procedūros Komisija teikia procedūrai vykdyti reikalingus duomenis. Taikydamos šį protokolą, pagal 1993 m. lapkričio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 3605/93 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties priede pateikto Protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymo¹⁸ 4 straipsnį valstybės narės du kartus per metus, t. y. iki balandžio 1 d. ir iki spalio 1 d., turi pateikti duomenis apie valdžios sektoriaus deficitą ir skolą ir kitus susijusius kintamuosius.

¹⁶ OL L 266, 2005 10 11, p. 57.

¹⁷ OL L 209, 1997 8 2, p. 6. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1056/2005 (OL L 174, 2005 7 7, p. 5).

¹⁸ OL L 332, 1993 12 31, p. 7. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2103/2005 (OL L 337, 2005 12 22, p. 1).

(5) Remiantis Komisijos (Eurostato) duomenimis, pateiktais pagal Reglamento (EB) Nr. 3605/93 8g straipsnio 1 dalį, Italijai pateikus pranešimą iki 2008 m. balandžio 1 d., ir Komisijos tarnybų 2008 m. pavasario prognoze, patvirtinamos šios išvados:

- valdžios sektoriaus biudžeto deficitas, padidėjęs nuo 3,5 % BVP 2004 m. iki 4,2 % BVP 2005 m., 2006 m. buvo sumažintas iki 3,4 % BVP, o galiausiai 2007 m. – iki 1,9 % BVP, t. y. buvo mažesnis už 3 % BVP deficito pamatinę vertę. Neįskaitant vienkartinių priemonių poveikio biudžetui, 2007 m. deficitas sudarytų 1,7 % BVP. Palyginimui, 2006 m. gruodžio mėn. atnaujintoje stabilumo programoje buvo nustatytas 2,8 % BVP tikslas;
- korekciją lėmė didžiaja dalimi lūkesčius pranokęs nuolatinių įplaukų iš mokesčių padidėjimas 2006–2007 m. laikotarpiu. Tai daugiausia užtikrino didesnis, negu tikėtasi, patvirtintų priemonių veiksmingumas ir kiek spartesnis, negu prognozuota, ekonomikos augimas. Apskaičiuota, kad 2005 m. ¼ procentinio punkto BVP pablogėjęs struktūrinis balansas (t. y. pagal ciklą pakoreguotas balansas, atėmus vienkartines ir kitas laikinąsias priemones) 2006 ir 2007 m. pagerėjo atitinkamai 1¾ ir 1¼ procentinio punkto BVP;
- 2008 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2008 m. deficitas padidės iki 2,3 % BVP, įskaitant vienkartines 0,1 % BVP įplaukas iš nekilnojamojo turto pardavimo. Numatomą biudžeto balanso pablogėjimą lems ir einamųjų pirminių išlaidų ir BVP santykio padidėjimas, ir einamųjų mokesčių sumažėjimas. Šį poveikį iš dalies kompensuos numatomas kapitalo išlaidų sumažėjimas, atspindintis dideles 2007 m. sukauptas vienkartines išlaidas. Nors 2,3 % BVP deficito projekcija tik nedaug viršija 2007 m. lapkričio mėn. atnaujintoje stabilumo programoje užsibrėžtą oficialų siektiną 2,2 % BVP deficitą, pastarojo rodiklio projekcija buvo nustatyta remiantis apskaičiuotu 2007 m. deficito rodikliu, kuris buvo gerokai didesnis negu rezultatas, apie kurį pranešta. Pavasario prognozėje numatoma, kad 2009 m., laikantis prielaidos, kad politika nesikeis, deficitas sudarys 2,4 % BVP. Tai reiškia, kad deficitas patikimai ir tvariai sumažintas iki mažesnės nei 3 % BVP ribos. Prognozuojama, kad struktūrinis balansas 2008 m. pablogės daugiau kaip ¼ procentinio punkto BVP, o 2009 m., jei politika nesikeis, pagerės ¼ procentinio punkto. Tai reikia vertinti atsižvelgiant į būtinybę daryti pažangą siekiant biudžeto būklės vidutinės trukmės tikslo (VTT), kuris Italijai yra struktūriniu atžvilgiu subalansuotas biudžetas;
- dešimtmetį mažėjęs ir 2004 m. kiek mažesnis nei 104 % BVP valdžios sektoriaus skolos santykis (sumažėjęs nuo daugiau kaip 121 % BVP 1994 m.) 2005 m. padidėjo 2 procentiniais punktais BVP, o 2006 m. – dar 0,6 procentinio punkto BVP iki 106½ % BVP. 2007 m. skolos santykis vėl sumažėjo iki 104 % BVP. Skolos santykio pokyčiams didelę įtaką turėjo laikina skolą didinanti finansinė operacija, t. y. likvidaus turto kaupimas, 2006 m. ir jos atšaukimas 2007 m. Be šios operacijos 2006 m. skolos santykis iš esmės būtų buvęs stabilus, atsižvelgiant į pirminio pertekliaus pagerėjimą pagal Tarybos rekomendaciją. Pagal Komisijos 2008 m. pavasario prognozę numatoma, kad iki 2009 m. skolos santykis sumažės iki maždaug 102½ % BVP, darant prielaidą, kad politika nesikeis. Galima manyti, kad skolos santykis mažėjo atitinkamai perviršinio deficito taisymui 2007 m.

- (6) Tarybos nuomone, perviršinis deficitas Italijoje buvo ištaisytas, todėl Sprendimas 2005/694/EB turėtų būti panaikintas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Remiantis bendru įvertinimu daroma išvada, kad perviršinis deficitas Italijoje ištaisytas.

2 straipsnis

Sprendimas 2005/694/EB panaikinamas.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*